

Pružanje usluga uz opću dozvolu (WAS/RLAN)

Operator je pravna ili fizička osoba koja pruža ili je ovlaštena **pružati javnu komunikacijsku uslugu, ili davati na korištenje javnu komunikacijsku mrežu ili povezanu opremu** (članak 5. stavak 1. točka 47. Zakona o elektroničkim komunikacijama (NN br. 76/22, 14/24; dalje: ZEK)). Javna elektronička komunikacijska usluga je usluga koja se, u pravilu, pruža uz naknadu, a sastoji se u cijelosti ili većim dijelom od prijenosa signala u elektroničkim komunikacijskim mrežama, uključujući telekomunikacijske usluge, **i javno je dostupna na tržišnoj osnovi**. Pri tome se pod tržišnom osnovom smatra svaki oblik naknade koji se plaća za navedenu uslugu, neovisno o tome radi li se o izravnom plaćanju usluge ili neizravnom plaćanju putem članarina i sličnih drugih neizravnih oblika plaćanja.

Sukladno članku 9. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (NN br. 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19, 144/20), **gradovi, općine i županije** su pravne osobe. Za obavljanje gospodarskih, društvenih, komunalnih i drugih djelatnosti za koje je zakonom određeno da se obavljaju kao javne službe, osnivaju javne ustanove i druge pravne osobe. Također, članak 59. stavak 4. ZEK-a određuje da ako Republika Hrvatska ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ostvaruje vlasništvo ili zadržava nadzor nad pravnim osobama koje upravljaju elektroničkom komunikacijskom mrežom i/ili pružaju elektroničke komunikacijske usluge, tijela nadležna za izdavanje dozvola za građenje i uporabu elektroničkih komunikacijskih mreža i elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme moraju biti strukturno odvojena od tijela koja ostvaruju vlasničke ili nadzorne ovlasti nad tim pravnim osobama, uz poštivanje načela nediskriminacije.

Udruge se registriraju pri registru udruga, a Zakonom o udrugama (NN br. 74/14, 70/17, 98/19 i 151/22) također su definirane kao pravne osobe. Obveze operatora prema članku 24. stavku 4. ZEK-a, poduzetnik, koji ostvaruje prava i ima obveze na temelju općeg ovlaštenja, mora, u roku od najmanje 15 dana unaprijed, obavijestiti Hrvatsku regulatornu agenciju za mrežne djelatnosti (dalje: HAKOM) elektroničkim putem o početku, promjenama i završetku pružanja elektroničkih komunikacijskih mreža i/ili usluga. Poduzetnik može započeti s pružanjem mreža i/ili usluga nakon dostave prethodne obavijesti HAKOM-u. Prethodne obavijesti podnose se putem sustava [e-Operator](#).

Operatori su dužni poštivati odredbe ZEK-a, a posebno skrećemo pozornost na odredbe:

- Dio treći, Glava III. vezano uz prava krajnjih korisnika
- Dio prvi, Glava IV. vezano uz zaštitu podataka i sigurnost elektroničkih komunikacija

Prema članku 52. stavku 1. ZEK-a, operatori javnih komunikacijskih mreža i javno dostupnih elektroničkih komunikacijskih usluga te pravne i fizičke osobe, koje na temelju posebnih propisa obavljaju djelatnost elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga na području Republike Hrvatske, moraju obavljati tu djelatnost te razvijati i upotrebljavati elektroničke komunikacijske mreže i usluge na način koji nije u suprotnosti s nacionalnim interesima u području nacionalne sigurnosti, u skladu sa zakonom kojim se uređuje sigurnosno-obavještajni sustav Republike Hrvatske, te moraju o vlastitom trošku osigurati i održavati funkciju tajnog nadzora elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga, kao i elektroničke komunikacijske vodove do operativno-tehničkog tijela nadležnog za aktivaciju i upravljanje mjerom tajnog nadzora elektroničkih komunikacija.

Operatori su prema Pravilniku o plaćanju naknada za obavljanje poslova HAKOM-a (NN br. 154/22 i 72/23) dužni plaćati naknadu izraženu u postotku od ukupnog godišnjeg bruto prihoda koji su u prethodnoj kalendarskoj godini ostvarili operatori u obavljanju djelatnosti elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga na tržištu. Naknada se plaća na dio godišnjeg bruto prihoda operatora od obavljanja djelatnosti elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga na tržištu koji prelazi 995.421,06 eura po stopi **0,45 %**.

Ukoliko se pri pružanju usluge koristi radiofrekvencijski spektar, isti se može koristiti u skladu s izdanom dozvolom za uporabu radiofrekvencijskog spektra. Ukoliko se spektar koristi temeljem izdanih općih dozvola, nužno je poštivati ograničenja navedena u odgovarajućim općim dozvolama kao što su: ograničenje izračene snage, uporaba u zatvorenim/otvorenim prostorima i slično. Način izdavanja dozvole za određeni dio spektra je određen [Tablicom namjene radiofrekvencijskog spektra](#).

Ako se spektar koristi na temelju [opće dozvole](#) za koju je navedena obveza prijave, operator je dužan prije početka rada radijske postaje HAKOM-u prijaviti podatke o zemljopisnoj lokaciji i tehničke podatke za svaku postavljenu radijsku postaju ili izmjenu parametara postojeće radijske postaje. WAS/ RLAN radijske postaje prijavljuju se putem aplikacije [e-Prijava RP](#).

Opće dozvole koje se odnose na slobodni radiofrekvencijski spektar i mogu se koristiti za pružanje usluga pristupa internetu su:

[OD-16 \(2400 – 2438.5 MHz\)](#)

[OD-85a \(5150 – 5250 MHz\)](#)

[OD-86a \(5250 – 5350 MHz\)](#)

[OD-201 \(5470 – 5725 MHz\)](#)

[OD-231 \(57 – 71 GHz\)](#)

[OD-232 \(57 – 71 GHz\)](#)

HAKOM je izdao i druge opće dozvole koje omogućuju rad WAS/RLAN uređaja, međutim one se odnose na rad u zatvorenim prostorima ili za međusobno povezivanje prijenosnih korisničkih uređaja s integriranim antenama koji se nalaze u neposrednoj blizini, a ne za pružanje usluga. Sve izdane opće dozvole moguće je pronaći na [poveznici](#).

Operatori su dužni prijaviti sve uređaje koji rade na temelju navedenih općih dozvola. Ukratko, ukoliko se javna elektronička komunikacijska usluga pruža uz **naknadu** (izravnu ili neizravnu), pravna ili fizička osoba (**obrt, trgovačko društvo, udruga**) je dužna HAKOM-u podnijeti prethodnu obavijest i time postaje operator. Operator, koji spektar koristi na temelju opće dozvole, je dužan HAKOM-u **prijaviti svaku postavljenu radijsku postaju za koju postoji obveza prijave u toj općoj dozvoli**.

Javne ustanove i druge pravne osobe osnovane od gradova, općina, županija, hoteli, ugostiteljski objekti i drugi subjekti koji nude besplatni bežični pristup internetu bez ikakvog oblika naknade – izravne ili neizravne, prema navedenim propisima nisu dužni prijaviti se HAKOM-u za obavljanje navedene usluge. Ukoliko im samu uslugu obavlja druga pravna ili fizička osoba kojoj ti subjekti plaćaju naknadu, onda je ta pravna ili fizička osoba dužna postati operator i ispunjavati obveze sukladno propisima.